

**DEILISKIPULAG
BREIÐABÓLSSTAÐARTORFU**

Umhverfisskýrsla

Júní 2021

Verknúmer

Document2

Nr. útg.	Dagsetning	Unnið	Yfirfarið	Samþykkt
z	xx.xx.xxxx	xxx	xxx	xxx

Unnið af:

VSÓ Ráðgjöf
Borgartúni 20, 105 Reykjavík

www.vso.is

Unnið fyrir:

Hér kemur logo verkkaupa
ca. 1,5 cm á hæð (má sleppa)

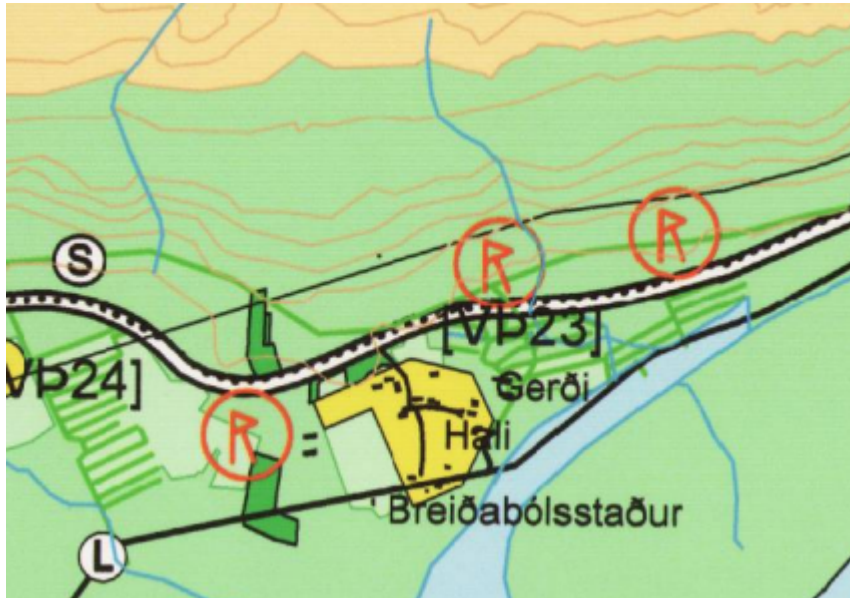
[Heiti fyrirtækis]
[Heimilisfang, Póstnúmer Staður]

Efnisyfirlit

1	Inngangur	3
1.1	Stefna aðalskipulags	3
1.2	Áhrifaþættir	4
1.3	Umhverfisþættir	4
1.3.1	Heading 3	Error! Bookmark not defined.

1 Inngangur

Skipulagssvæðið er skilgreint fyrir verslun og þjónustu, landbúnaðarsvæði og skógræktar- og landgræðslusvæði í aðalskipulagi. Þar er ferðaþjónusta, Þórbergsetur - fræðasetur, gisting og greiðasala. Suðvesturhluti skipulagssvæðisins er landbúnaðarsvæði með túnum en við þjóðveginn er skógrækt.

1.1 Stefna aðalskipulags

Í Aðalskipulagi Sveitarfélagsins Hornafjarðar 2012-2030 er áhersla lögð á að á helstu áfangastöðum í fjalllendi og víðerni þjóni mannvirkjagerð fyrst og fremst útivist, en öll meiriháttar uppbygging, gistipjónusta og greiðasala eigi sér stað í tengslum við bæjarhlöð í sveitunum og á Höfn, sbr. kafla 7.1.Ferðaþjónusta.

Um uppbyggingu ferðaþjónustu í sveitum er gert ráð fyrir að ferðaþjónusta, svo sem gisting og greiðasala, innan tiltekinna stærðarmarka meðfram búskap, skal teljast hluti landbúnaðar á lögbýlum, allt að 16 gistirými. Þar sem umfangsmeiri starfsemi er áformuð, 17 gistirými eða fleiri eru skilgreind „verslunar- og þjónustusvæði

Stóra gististaði þarf að staðsetja með tilliti til landslags, byggðarmynsturs, samgangna og samlegðaráhrifa fyrir samfélag og markmið um sjálfbærni höfð að leiðarljósi. Undirbúa þarf þessa mannvirkjagerð af kostgæfni og vanda hana – byggingarlag, efnisval og allar lausnir þannig að hún samsvari og sómi því umhverfi sem hún verður hluti af.

Stefna um uppbyggingu þessa er:

- ▶ Að hún að hún falli að byggðarmynstri.
- ▶ Að hún sé í samhengi við staði þar sem hefur verið búseta, eða tengist bæjarhlöðum og myndi eftir atvikum samfellu með byggð sem þegar stendur, og sé víkjandi í landslagi.
- ▶ Að hún taki mið af staðarvals- og byggingarhefð sveitanna ef byggt er þar sem ekki er byggð fyrir.
- ▶ Að vandað sé til mannvirkja með tilliti til útlits, varanleika og viðhalds, úrlausnir séu ekki byggðar á óvönduðum bráðabirgðaaðgerðum.
- ▶ Að hún taki tillit til landgæða – túna og ræktarlands og spilli þeim ekki og gætt umhverfissjónarmiða við ráðstafanir vegna vatnsóflunar og fráveitu.

► Að í undirbúningi hennar séu gerð grein fyrir áhrifum hennar á frekari uppbyggingu og breytingar á landnotkun.

► Að samræma hana með tilliti til samlegðaráhrifa hennar innan sveitarfélagsins.

Mörkuð er stefna um uppbygging ferðapjónustu í tengslum við bæjarhlöð Breiðabólsstaðartorfu og verslunar og þjónustusvæði, sbr. kafla 16.2 Verslun og þjónusta í Nesjahverfi og sveitunum:

VP 23 Breiðabólsstaður, Gerði, Hali. Ferðapjónusta, fræðasetur, gisting, greiðasala. Uppbygging heimil skv. deiliskipulagi. Allt að 300 gistirými. Íbúðarbyggð, lágreist, smágerð byggð, 1 til 2 hæðir. U.þ.b. 6 íbúðir. Svæðisafmörkun ~ 13ha.

Á landbúnaðarsvæðum er heimilt að byggja frístundahús, sbr. eftirfarandi ákvæði kafla 21.6 Skilmálar fyrir frístundabyggð:

► Heimilt er að byggja 1 frístundahús á lögbýlum á landbúnaðarsvæðum. ,

► Ef byggja á 2 eða fleiri frístundahús skal það gert á skilgreindum svæðum frístundabyggðar.

1.2 Áhrifaþættir

Gert ráð fyrir uppbyggingu nýrra húsa auk viðbygginga við núverandi hús Breiðabólsstaðar, Hala og Gerðis. Meginhluti nýrrar byggðar er vestan við Þórbergsetur og ofan við vegslóðann frá Hala að núverandi geymslum á vestanverðu svæðinu.

1.3 Umhverfiþættir

Gróður og dýralíf – vistgerðir

Deiliskipulagssvæðið er að stærstum hluta ræktað land sem fellur í vistgerðarflokkinn tún- og akurlendi, sem að uppistöðu eru nytjaplöntur s.s. túngrös. Einnig er skógrækt á svæðinu. Þessar vistgerðir eru útbreiddar á landinu og hafa ekki skilgreint verndargildi skv. vistgerðaflokkun Náttúrufræðistofnunar. Nærri ósnum er língresis- og vingulsvist sem hefur hátt verndargildi, en þar er ekki gert ráð fyrir mannvirkjagerð.

Áhrif deiliskipulagsins á gróður og dýralíf eru metin óveruleg.

Landbúnaðarland og ræktanlegt land.

Byggingarreitir munu skerða ræktarland. Byggingarreitir eru flestir staðsettir við túnjaðra og meðfram vegslóðum þar sem uppbygging munu síður skerða eða skera sundur samfelt og gott ræktarland. Áfram er samkvæmt skipulaginu gert ráð fyrir stórum og samfelldum tünnum til nytja.

Deiliskipulagið hefur neikvæð áhrif á ræktarland en áhrifin eru ekki umfangsmikil.

Menningarminjar

Á Breiðabólsstað hefur verið óslitin búseta frá landnámsstöð og löng búsetusaga eykur líkur á að minjar leynist í jörð þó þær sjáist ekki á yfirborði. Samkvæmt fornleifaskráningu eru flestir minjastaðir á eða mjög nærri núverandi bæjarhlöðum ásamt tünnum í kring.¹ Flestar skráðar minjar á skipulagsvæðinu eru ritaðar heimildir (47), en þar eru einnig greinanlegar tóftir (15) og garðlög (5). Jarðlögum minjum gæti stafað nokkur hættu af

¹ Fornleifaskráning í landi Breiðabólsstaðarbæja í Suðursveit. Sigríður G. Björgvinsdóttir, 2020.

fyrirhuguðum framkvæmdum samkvæmt deiliskipulagstillögu. Skráðar eru 13 minjar sem staðsettar innan lóða á deiliskipulagssvæðinu og af þeim 5 taldar í hættu vegna rasks. Í töflu eru minjarnar og staðsetning þeirra tilgreind.

Áhrif deiliskipulags á menningarminjar eru talin neikvæð en einnig háð nokkurri óvissu. Við framkvæmdir og uppbyggingu á lóðum þarf að sýna aðgæslu og forðast rask á minjum.

Staðsetning - lóð	Skráðar minjar	Ástand	Hætta
Breiðabólstaður 1 – L22	2093:003 Breiðabólstaður 1 Gamla bæjarhúsið, tóft	Ekki sést til minja	Hætta vegna rasks
Breiðabólstaður 5 - L23	2093:028 Úlfshaugur. Heimild um fornmannahaug	Ekki sést til minja	Hætta vegna rasks
Gerði - L13.1	2093-086 Stórahús. Heimild um fjárhús.	Ekki sést til minja	Engin hætta
Gerði - L13.2	2093:004 Gerði. Heimild um gömlu bæjarhúsin, sem voru rifin á árunum 1970-1980.	Ekki sést til fornleifa	Hætta vegna rasks
Gerði 2 - Lóð 13.2	2093:084 Suðurlambahús. Heimild um fjárhús.	Ekki sést til minja	Engin hætta
Austan við Hala – Breiðabólstað 4 - Lóð 10	2093:077 Glompa, túngarður. Heimild um horfinn túngarð	Ekki sést til minja	Engin hætta
	2093:078 Glompuhesthús. Heimild um hesthús	Ekki sést til minja	Engin hætta
	2093:079 Glompa, fjárhús. Heimild um fjárhús	Ekki sést til minja	Engin hætta
Hali – Breiðabólstaður 4 - byggingarreit B07.01.	2093:064. Fjárhús, hlaða og hesthús. Heimild um horfin fjárhús.	Ekki sést til minja	Engin hætta
Stekkur 1	2093:037 stekkur, tóft.	Greinanlegar minjar	Hætta vegna rasks
Stekkur 1	2093:38 Garðlag. Um 26 m langt. Steinlögn.	Greinalnegar minjar	Hætta vegna rasks
Nátthagi 1	2093:39 Nátthagi. Heimild um nátthaga.	Ekki sést til minja	Engin hætta
Nátthagi 2	2093:40 Helghólsrétt. Heimild um horfna rétt frá 1900-1960	Ekki sést til minja	Engin hætta

Hljóðvist

Hávaði frá þjóðveginum kann að hafa áhrif á nærliggjandi byggð, en umferð er þó ekki þung á þessum kafla þjóðvegarins. Dagleg meðaltalsumferð um þjóðveg 1 á þessum stað er 540 bílar yfir árið (ÁDU.2020).² Tillagan gerir ráð fyrir lágreistum smáhýsum til útleigu í gistiþjónustu við Nátthaga 1 sem liggur nær þjóðvegi en önnur byggð á svæðinu. Milli

² Umferðartölur á korti. Vegagerðin 2021. <https://umferd.vegagerdin.is/>

Þjóðvegarins og lóðarinnar er skógræktarsvæði, sem mögulega dregur úr neikvæðum áhrifum.

Yfirbragð byggðar

Byggingarheimildir um viðbyggingar og nýjar byggingar taka mið af mælikvarða núverandi byggðar og hæðum húsa. Með skilmálum um að uppbygging taki tillit til núverandi yfirbragðs byggðar og stuðli að samræmdum heildarsvip byggðar er talið líklegt að áhrif á yfirbragð byggðar verði jákvæð.